

Het hart van het probleem **(Ezechiël 36:25-27 – vierde preek jaarthema 'Wet en Genade')**

*Liturgie zondagmorgen 21 maart 2010
te Hardinxveld-Giessendam:*

Belijdenis van afhankelijkheid
Vredegroet van God (trinitarisch)
Gezang 133 (NG 70) (als amen; vers 1+2: Hij = U)
Gebed
Lezen: Ezechiël 36:16-32 (door Els de Kok)
Psalm 51:1,2,3
Lezen: Zondag 2 en 3 HC (HC 2 door Ruben Nederveen)
Gezang 157 (NG 80)
Tekst: Ezechiël 36:26-27
Verkondiging
Liedboek 95
Lezing van Gods wet (als belofte!)
Psalm 119:22,42
Dankgebed en voorbeden
Inzameling van de gaven
Gezang 103:2,5,9 (GK 27)
Zegen van God

Gemeente, geliefd door onze Heer Jezus Christus!

Vandaag is het dus Ontdekzondag.

Dat begint inmiddels een traditie te worden.

Ik was amper bevestigd als predikant hier in Hardinxveld-Giessendam
of ik mocht een dienst leiden op de alleréérste Ontdekzondag.

Dat was gekoppeld aan het kerkschoolproject.

We hebben het toen gehad over 1 Korintiërs 12:7, waar we lezen:

“In iedereen is *de Geest* zichtbaar aan het werk,
ten bate van de gemeente.”

Het thema was daarom: “Kijk, zie, ontdek... de Geest!”

Vorig jaar hadden we opnieuw een Ontdekzondag.

Het thema was toen: “Kijk, zie, ontdek... wie ik ben!”

Bén ik soms mijn beperking?

Wie ik ben wordt toch niet bepaald door het feit dat ik lang ben of zo,
of dat ik een bril draag...

Nee, met Psalm 139 mee leerden we *kijken* hoe God ons heeft gemaakt,
we leerden *zien* hoe God mij heeft gekend,
en we *ontdekten* tenslotte ook hoe God mij heeft bedoeld.

Vandaag dus de derde Ontdekzondag op rij.

En het thema is nú: Kijk, zie, ontdek... en verras!

Ik zei het al even, aan het begin van de dienst:

ga de uitdaging aan!

Leer andere mensen uit je gemeente kennen - met of zonder handicap -
en laat je verrassen.

Op jouw beurt kun je andere mensen verrassen.

Verrassen, ja.

Dat betekent dat je iets doet wat een ander niet verwacht.

- Geef spontaan een compliment (is een van de voorbeelden).
- Maak eens een praatje met iemand die je nog niet zo goed kent.
- Maar een voorbeeld wat genoemd wordt, is ook: koop een bosje rozen voor een vrijwilliger uit de gemeente.

Hé, een bosje rozen?

Waarom nou een bosje rózen?

Dat heeft toch te maken met liefde?

Ja, maar dat is ook precies de bedoeling.

Dat je eens rondkijkt in de gemeente,
dat je *ziet* hoe verschillend iedereen is
en *ontdekt* wat die ander kán.

En dat je hem of haar dan laat merken hoe blij je ermee bent.

Dat je hart erdoor is geraakt.

En weet je waar dat begint?

Dat je hart geraakt wordt door Gód!

Dat je om zo te zeggen verrast wordt door wat Hij allemaal heeft gedaan.

Zoals we dat zopas ook zeiden in ons gebed.

HERE God, wat zijn wij enorm blij met U!

Dat! Dáár begint alles.

Als dat er niet is, kun je een heleboel dingen dóen voor God,

naar de kerk gaan en zo, en bidden en bijbellezen,

en geld geven en allemaal goede dingen doen...

maar daar los je het probleem niet mee op.

Het hart van het probleem is echt het probleem van het hart.

Die bos rozen, inderdaad –

ja aan een vrijwilliger kun je die nog geven vanuit plichtsgevoel.

Maar aan je eigen vriendin wordt dat toch een stuk lastiger, of niet?

Die geef je die rozen omdat je van haar houdt, simpel zat.

En omgekeerd, stuurt ze jou misschien wel eens een romantische kaart.

Met een veelzeggend knuffelbeertje erop, bijvoorbeeld.

Omdat jullie heel close zijn.

En het staat er ook op, in dit geval: my heart belongs to you.

Mijn hart hoort bij jou, betekent dat.

Ja, juist dat geeft aan dat je echt van iemand houdt.

Nou, zoals je als geliefden elkáár ermee verrast,

zo leer je in de gemeente om iederéén lief te hebben, te verrassen.

En dat begint daar dat je van Gód houdt met heel je hart.

Om dat 'hart' gaat het dus, in deze preek.

Thema: Het hart van het probleem is het probleem van het hart.

En dan kijken we naar 3 dingen: diagnose, operatie, en herstel.

1. De diagnose

Ja, waarom gebruiken wij bij liefde altijd dat beeld van het hart?
Omdat het natuurlijk precies laat zien hoe alles hierdoor wordt bepaald.
De rest van je lichaam kan er niet zonder.
Het hart zorgt ervoor dat er bloed door je lichaam wordt gepompt.
En al die andere organen functioneren kunnen.
Zo pompt ons *figuurlijke* hart de liefde door ons lichaam.
Zorgt het ervoor dat die liefde merkbaar is
in wat we denken, willen, doen.
Dat de liefde ons leven doortrekt.

Het is trouwens maar niet een beeld wat *wij* daarvoor gebruiken.
Het wordt in de Bijbel ook steeds gebruikt door onze God.
Niet alleen hier in Ezechiël 36,
maar op tal van andere plaatsen kom je dat tegen.
In feite is dat de rode draad door de Bijbel, dat God tegen ons zegt:
geef Mij je hart.
Zo wezenlijk als die bloedpomp is voor je lichaam,
zo wezenlijk is het dat je liefde alles bepaalt in je leven voor Mij.

Toch zou juist een gedeelte als Ez. 36 je eraan kunnen doen twijfelen.
Ja, misschien dat God wel op zoek is naar ónze liefde.
Maar... waar blijkt in dit hoofdstuk de liefde van Hém?
Aan alles proef je dat God boos is, en niet zo'n klein beetje ook.
Boos op het gedrag van Zijn volk, dat in ballingschap is gegaan,
en dat Hem daardoor overal waar het komt te schande maakt.
Dat kan God niet hebben, het schaadt Zijn reputatie,
en dáárom gaat Hij er wat aan doen.
Maar dat gaat nou niet bepaald *van harte* – of wel?
Hij komt Zijn volk te hulp,
maar naar het lijkt niet vanwege hen, omdat Hij zoveel van hen houdt.

Dat Hij ons redt, dat lijkt puur eigen belang van God.
En je gedachte zou dan zomaar kunnen zijn: nou, laat dán maar zitten.
Als iemand jou wil verrassen, door iets goeds voor je te doen,
dan haak je toch acuut af als blijkt:
hij doet het puur om zèlf goed voor de dag te komen;
eigenlijk gaat het hem dus helemaal niet om mij!

Maar laat ik het eens even wat dichters naar ons toe halen.
De voorbije weken is ons land opgeschrikt door een vreselijk drama.
Een meisje van 12 is ontvoerd en vermoord. Milly Boele.
Iedereen is ontdaan.
Waar zit het hart van de buurman die dit heeft gedaan?
Verschrikkelijk!
En nu blijkt het ook nog eens te gaan om een politieman.
Iemand van wie je tegen je kinderen zegt:
"als er eens iets is, ga maar naar de buurman want die zit bij de politie".
Deze politieman heeft hiermee dus het aanzien van de politie geschaad.
Niet zo'n klein beetje ook!
Want de naam van de politie is: waakzaam en dienstbaar...
Verbaast het je dan dat er diepe verontwaardiging is bij de politie?
Blijkt juist dááruit niet dat de politie hart heeft voor de burger?

Nou, zo geldt dit nu ook helemaal voor onze God.
Zijn Naam is geschaad.
Zijn reputatie.
En dan niet maar een reputatie van: waakzaam en dienstbaar,
maar van: liefdevol en barmhartig, geduldig en vergevingsgezind, etc...
Dat is immers de Naam waarmee God zich bekendmaakte aan Zijn volk?
Alleen, dat volk heeft God net zo lang getergd, vele vele jaren lang,
dat uiteindelijk God zei: en nu ga je maar weg,
Ik stuur jullie in ballingschap!
God had wel hart voor het volk, maar Zijn volk niet voor Hem.

Dat God nu zegt, in Ez.36: Ik ga er wat aan doen,
maar dat doe Ik niet vanwege jullie, maar enkel vanwege Mijn Naam...
dat is dus ook niet omdat Hij niet van ons houdt, of zo,
maar juist omdat Hij oneindig véél van ons houdt.
Waarom dit gedeelte zo heftig is, zo zwaar geladen,
dat komt enkel en alleen omdat het zo erg gesteld is met het volk.
Nergens elders in het OT wordt zo duidelijk als hier
wat het hart is van het probleem,
niet alleen met Israël maar ook met ons, ja met alle mensen.
Het ontbreekt niet aan liefde van God.
Het ontbreekt ten enenmale aan liefde van ons.
Het hart van het probleem is het probleem van het hart.

En dan ziet u al een hele tijd op de beamer zo'n bloedpomp.
Liggend op een hand – ook heel symbolisch:
Heeft God ons soms zo slecht geschapen?
Dat wij Hem niet kúnnen liefhebben?
Jawel, God heeft ons een hart gegeven om van Hem te houden.
Zó zijn we gemaakt, destijds in het paradijs.
Maar nu... wat is daar nu van over?

Kijk eens naar het volgende plaatje.
Wat bieden wij God aan, als Hij zelf tenminste niet ingrijpt?
Een steen...
Nou, stel je voor dat er in plaats van een bloedpomp
zo'n steen in ons lichaam zou zitten –
dan was het natuurlijk niet best!
Maar in feite *zit* dat er dus, als het gaat om ons leven voor God.
Dat zegt de HERE letterlijk in vers 26:
er zit een versteend hart in je lichaam!
Een hart wat totaal geen liefde meer rondpompt.
Wat keihard is. Totaal ongevoelig voor wie God is.

Merkt u wat er gebeurt?

Bij eerste lezing van Ez. 36 schrikken we terug voor God.

Is Hij zó? Zó... ja hárd in feite – zo voelt dat.

Maar in feite veroordelen we daarmee onszélf.

Niet Hij is zo hard, maar wij.

Niet Hij is zo volstrekt zonder liefde, maar wij.

Ja, is dat zo?

Kun je dit zo één op één overzetten, ván het volk Israël naar ons?

Ja, ik denk het wel.

Lós even van Gods reddingsoperatie, hè, door Jezus Christus?

Los van het werk dat Hij in ons doet door Zijn Heilige Geest.

Daarover straks meer.

Maar nu even puur naar onszélf.

Wat kunnen wij uit onszelf aanbieden aan God?

Wat brengen wij uit onszelf van ons leven voor Hem terecht?

Dan is dat inderdaad dit.

Niet dat levende hart, dat voor Hem klopt.

Maar dat stenen hart, dat totaal ongevoelig is voor Zijn liefde.

Waaruit dat blijkt?

Nou, dan kun je een heleboel noemen,

zoals ook eerder in het boek Ezechiël gebeurt.

Maar de kern staat in vers 25:

wij zijn onrein door al onze afgoden.

En u weet wat afgoden zijn?

Dat kunnen de meest mooie en prachtige dingen en mensen zijn.

Dingen waar helemaal niets mis mee is.

Mensen waar je blij mee mag zijn.

Maar ze schuiven ongemerkt in de plaats van God.

Of ze krijgen minstens dezélfde eer als Hij.

Net zoveel tijd, net zoveel aandacht, net zoveel liefde.

En je bent er zó vol van dat je er op een gegeven moment álles voor doet.
Je geweten stompt af, je neemt het wat minder nauw.

Zoals Israël zelfs zo ver kwam

dat het voor die afgoden kinderooffers bracht...

Zó... dat doen wij natuurlijk niet, het idee alleen al!

Zo'n politieman die zo'n 12-jarig meisje ombrengt – schande!!

Maar daar begint het ook nooit, hè.

Bij die politieman niet, bij het volk Israël ook niet.

Het begint altijd weer daar dat iets of iemand 'als God' voor je wordt.

Zó belangrijk wordt dat je daar alles voor doet.

Al is het maar om je eigen pijn te verdringen, bijvoorbeeld.

En wat noemt het NT ook al weer als afgoderij?

Onze hebzucht, inderdaad!

Dat is voor God nét zo'n gruwel als die kinderooffers in het OT.

Ja niet dat we allerlei mooie dingen hébben, of aanschaffen.

Maar dat we die dingen *willen* hebben.

Dat ons hart er naar uitgaat...

Dat je zoiets hebt van: als ik dát heb, nou dan ben ik helemaal happy!

Of... als ik *die* heb – die vrouw bijv., zoals David met Batséba.

Dat is de diagnose die God stelt, broeders en zusters.

Niet maar: je doet *dit* fout, of *dat* kan misschien nog beter...

Nee, juist het feit dat ik het vaak dáárin zoek, zegt genoeg.

En vooral ook hoe ik er over praat:

- Eigenlijk zou ik eens wat meer dit moeten doen, of dat;
- Ach ja, ik zit nu eenmaal zo in elkaar, weet je?
- Ja maar ik bedóelde het goed.
- Of zelfs: natuurlijk doen wij nog veel verkeerde dingen...

Oordeelt u zelf: spreekt daar een hart uit wat vol is van God?

Een hart wat huilt om alles waarin hij God tekort heeft gedaan?

Of ook zijn medemens?

En als u dat bij uzelf mist, hoe erg vindt u dát?
 Want dat kan natuurlijk.
 Dat je naar jezelf kijkt, en dan ontdekt: waar zit m'n hart eigenlijk?
 En dat je naar je broeder of zuster kijkt, en ontdekt:
 zo, maar *die* is vol van God, geweldig!
 Schiet u dan meteen in de verdediging?
 Of gaat u in de aanval, door onderuit te halen wat die ander doet?

Zouden we het niet liever eens laten staan, gemeente?
 Eerlijk erkennen wanneer het er niet al te best voor staat.
 Er voor op de knieën gaan, onder belijdenis van onze schuld.
 Smekend om de genade van God.
 Beseffend dat die genade er immers niet is 'omwille van ons'.
 Maar juist totaal onverdiend.
 Vanwege Gods Naam.

2. De reddingsoperatie

Waarom schrikken wij er toch zo vaak voor terug
 om echt royaal schuld te belijden,
 dus zonder er ook maar iets van af te doen,
 of te wijzen op verzachtende omstandigheden of zo?
 Beseffen we wel dat we daarmee echte verandering in de weg staan?

Als wij denken dat het alleen zo her en der nog wat fout zit,
 dan zullen wij in het slechtste geval dat zo laten
 - want ach, niemand is immers volmaakt? -
 en in het beste geval gaan we aan de slag
 om ons leven alleen her en der te verbeteren.
 Beetje minder roddelen misschien.

Ietsje vaker uit de Bijbel lezen.
Niet meer kijken naar die slechte site.
Enzovoorts.
Maar echt veranderen doen we niet.
We blijven tobben, al is het maar zo her en der.
En zomaar schieten we ineens finaal uit de bocht.
Plegen we misschien geen moord, maar wel overspel.
Doen we iets waarvan niemand ooit gedacht had dat *jij* dat zou doen!

Waarom nemen we niet liever de diagnose over, die God hier stelt?
Zie je die steen? Dat is jouw hart.
Besef je het?
Wil je op z'n minst aanvâarden dat het zo is?
En je daarin dingen duidelijk laten maken,
door God, door je broeder of zuster?

Want dan is één ding heel duidelijk.
Als we het hebben over Gods wet, en dat we ons daaraan moeten houden.
Werkt het, om tegen zo'n steen te zeggen
dat –ie toch echt bloed door het hart moet pompen?
Nee dus, nogal wiedes.
Maar dat is nu ook precies het probleem met Gods wet.
Die wet is wel goed.
Inderdaad: ons hart moet kloppen voor God,
en ons leven moet gericht zijn op Hem.
Die wet is wel goed – maar wij niet!
Hoe hard je ook roept, maar zo'n steen zal niet veranderen.
Hoe duidelijk je in de kerk ook Gods wet hoort,
maar wij zullen er niet door veranderen.
Gaat niet gebeuren!

Daarom is de reddingsoperatie van God ook een totaal andere.

Want kijk nu eens wat er gebeurt.

Komt nog een keer die steen.

Dat is wat wij God aan te bieden hebben.

Maar wat doet God?

Hij haalt het versteende hart uit je lichaam, bij wijze van spreken.

Zo – die is weg.

En Hij geeft je er een nieuw hart voor in de plaats.

Een hart dat weer goed is.

Zoals eerst, toen God ons mensen had gemaakt.

Een hart dat weer gaat kloppen voor Hem.

Een hart dat weer gaat houden van Hem.

Omdat het weer gevoelig is voor wie Hij is, en wat Hij zegt.

Dat is nu ook precies wat we belijden aan het slot van Zondag 3 HC:

Wij zijn zo verdorven,

dat *wij* helemaal onbekwaam zijn tot iets goeds

en uit op elk kwaad.

En dan is er nog maar één uitweg, en die is

dat wij door de Geest van God opnieuw geboren worden.

Iets anders zit er niet op.

Ziet u?

Juist daarom is het zo belangrijk

dat we echt radicaal afscheid nemen van de weg van de wet.

Omdat dat een doodlopende weg is.

Nogmaals: niet omdat die wet zo slecht is, juist niet – maar wij wel.

Er zit maar één ding op, wil het nog goedkomen met ons leven voor God.

En dat is dat wij opnieuw geboren worden.

Of, zoals Jezus dat zegt in Joh. 3, geboren worden uit water en Geest.

En als Jezus dat zo zegt, dan verwijst hij direct naar onze tekst in Ez.36!

Je moet geboren worden uit water

- zie Ez.36:25: "Ik zal zuiver water over jullie uitgieten om jullie te reinigen van alles wat onrein is, van al jullie afgoden.

Daar klinkt ook in door:

al jullie pogingen om het voortaan beter te doen

wassen dat kwaad wat gedaan is niet weg.

Dat gebeurt pas als Ik zélf jullie reinig.

En, zei Jezus, je moet geboren worden uit de Geest.

Nou, dat is Ez.36:26-27.

Ik zal jullie een nieuw hart geven én een nieuwe geest...

Vers 27: Ik zal jullie mijn Geest geven...

Wat een geweldige reddingsoperatie van onze God, of niet?

Hij wast ons schoon, zodat er geen enkele schuld meer is.

En Hij maakt ons ook nieuw, zodat we weer gaan leven voor Hem.

Maar... wat wordt er dan van ons gevraagd?

Betekent dit dan dat wij rustig met de armen over elkaar kunnen gaan zitten, en afwachten tot God dit in ons leven gaat doen?

Opnieuw geboren worden, dat kun je toch niet zelf?

Nee precies!

Maar dat betekent dus ook dat je het niet zelf meer proberen moet om nog enigszins acceptabel voor God te leven.

Maar dat je totaal afziet van jezelf, en opziet naar...

Naar de Here Jezus.

Dáár al je kaarten op zetten, om zo te zeggen.

Jezus Christus, en die gekruisigd.

Hoe doe je dat dan?

Want ik geloof echt wel in de Here Jezus, maar daarmee ben ik er toch nog niet?

Nee, maar denk nu nog even terug aan punt 1 van de preek.
 Die diagnose.
 Niet maar oppervlakkig aanvaarden dat jij zondig bent.
 Maar heel diep gaan beseffen, het kunnen aanwijzen,
 er last van krijgen, je ervoor schamen –
 zoals de HERE het de Israëlieten ook voorhoudt in Ez.36:31-32.
 Maar dan mét al die schuld gaan naar het kruis.
 Het openleggen voor God, zo concreet mogelijk, zo eerlijk mogelijk.
 En dan niet wégkijken, omdat je je schaamt.
 Maar ópkijsen, omhóógkijken, naar de Here Jezus
 die voor die concrete schuld Zijn leven gaf aan het kruis.
 Laat je redden door Zijn dood!
 Dan wordt Zijn sterven pas echt het begin van jouw leven!

3. Het herstel

En wat gaat er dan veranderen?
 Nou, je zult niet meteen compleet anders zijn.
 Net zoals een babytje wat pas geboren is, niet meteen kan lopen,
 laat staan werken en geld verdienen....
 Maar het is wel begonnen te léven, en dat zul je merken.
 Daar hoeft geen twijfel over te bestaan.

Zo geldt dat ook voor ons, als kinderen van God.
 Een nieuw hart, dat betekent vóór alles: er komt liefde in ons leven.
 Hoe minimaal ook nog, maar het begint te komen.
 We beginnen het te ontvangen, en er blij mee te zijn.
 En die liefde stuurt ons leven in een totaal andere richting dan eerst.
 We gaan steeds meer willen,
 niet wat wij zélf zo graag willen

maar wat God wil.

Zijn Geest – dat betekent: Zijn manier van denken,

Zijn manier van tegen de dingen aankijken.

Kun je het je voorstellen?

Maar dát wil God je geven.

En misschien merk je het al wel, ik hoop het van harte.

Kijk, en dán komt ook Zijn wet weer in beeld.

Vers 27: Ik zal jullie mijn geest geven

en zorgen dat jullie volgens mijn wetten leven

en mijn regels in acht nemen.

God gaat het zélf aan ons geven.

God gaat in eigen Persoon ons weer laten leven zoals Hij dat wil.

Oftewel, broeders en zusters:

Genade vergééft niet alleen, genade vernieuwt ook.

Genade verándert je hele leven, van binnen en van buiten.

Genade doet wat de wet nooit voor elkaar krijgt:

je diep in je hart aangrijpen, en je hele bestaan omgooien,

en je vol laten stromen met de liefde van God.

Zodat het er aan alle kanten overgutst... dat kan niet missen!

Volgende week zullen we het juist dáár nog verder over hebben.

In de themapreek over Romeinen 6.

Maar voor nu is het juist van belang

om te zien dat het *hier* begint.

Bij ons *hart*.

Dat is niet goedkoop.

Ja, dat kán het zijn, wanneer je nl de diagnose niet ernstig neemt.

En dus niet eerlijk wilt kijken naar je oude hart.

En wat voor gevolgen dat allemaal heeft in je leven.

Maar als je daar wél eerlijk over bent,

en je beseft dat dus echt alleen Jezus je redden kan,
dan is dat bepaald niet goedkoop,
maar dan zul je gaan merken
dat er aan alles in je leven wordt getrokken,
dat steeds minder blijft zoals het was,
en dat je daar nog blij mee bent óók.
Want waar je hart vol van is, ja daar stroomt je leven van over.
Dan wil je niet anders meer dan doen wat God wil,
ja zijn zoals God je heeft bedoeld.

Broeders en zusters, zullen we daar voor gaan?
Niet voor deze verandering, en die, of geen enkele.
Maar vóór alles voor de verandering van ons hart.
En het hart van onze broeders en zusters, oud en jong.
Dat verlangen mag alles wat we doen doortrekken:
dat ieder hart een woonplaats zal worden van Christus.
Want als ons hárt eenmaal Zijn woonplaats is,
dan wordt ons leven Zijn wérkplaats.
En dát belooft wat!
Amen.

Hardinxveld-Giessendam, Jan Meijer
20 maart 2010